

OBSAH

1. ÚLOHA VETERINÁRNÍHO LÉKAŘE V CHOVECH DRŮBEŽE	9
2. CHARAKTERISTIKA TŘÍDY PTÁKŮ (AVES)	9
2.1. Významné anatomické a fyziologické znaky ptáků	9
2.2. Fylogenetický vývoj ptáků	16
2.3. Přehled systému ptáků	17
3. PŮVOD A DOMESTIKACE DOMÁCÍ DRŮBEŽE	19
3.1. Hrabavá drůbež	19
3.1.1. Kur domácí	19
3.1.2. Krůty	20
3.1.3. Perličky	20
3.2. Vodní drůbež	20
3.2.1. Kachny	21
3.2.2. Pižmovky	21
3.2.3. Husy	21
3.3. Holubi	22
3.4. Bažanti	22
4. VÝVOJ A VÝZNAM DRŮBEŽNICTVÍ	23
5. ČLENĚNÍ PODNIKŮ PRO CHOV DRŮBEŽE	24
6. VÝZNAM A PRODUKCE VAJEC	26
6.1. Tvorba, složení a vlastnosti vajec	26
6.1.1. Tvorba vajec	26
Vaječník	26
Vejcovod	27
6.1.2. Chemické složení vajec	28
Žloutek	29
Bílek	31
Vaječná skořápka	33
Vaječné podskořápečné blány	33
Skořápka	34
Kutikula	34
6.1.3. Vlastnosti vajec	34
Vnější vlastnosti	34
Hmotnost vajec	35
Tvar vejce	36
Kvalita vaječné skořápky	36
Vnitřní vlastnosti	37
Stravitelnost	37
Žloutek	37
Bílek	37
Organoleptické vlastnosti vajec	38
Abnormality vajec	38
Vliv prostředí na kvalitu vajec	40
6.1.4. Zdravotní stav nosnic a kvalita vajec	41
6.1.5. Mikrobiální změny ve vejci	42
6.1.6. Cizorodé látky ve vejcích	43
6.2. Snáška vajec	43
6.2.1. Snáškový cyklus a jeho regulace	43
Regulace snáškového cyklu	43
Denní průběh snášky	44
Vlivy působící na snášku a hmotnost vajec	44
Zjišťování snášky	44
Poruchy snášky	44
6.2.2. Sběr, skladování a doprava konzumních vajec	45
7. VÝZNAM A PRODUKCE DRŮBEŽÍHO MASA	46
7.1. Výživná hodnota drůbežího masa	47

7.1.1. Bílkoviny	47
7.1.2. Energetická hodnota	48
7.1.3. Minerální látky a vitamíny	49
8. PRŮMYSLOVÉ ZPRACOVÁNÍ DRŮBEŽE A DRŮBEŽÍHO MASA	49
8.1. Nákup jatečné drůbeže	49
8.2. Doprava jatečné drůbeže	49
8.3. Požadavky na drůbeží porážky	50
8.4. Technologie zpracování drůbeže	50
9. PEŘÍ DRŮBEŽE	51
10. TRUS DRŮBEŽE	51
11. ŠLECHTĚNÍ A PLEMENITBA DRŮBEŽE	52
11.1. Dědičnost morfologických (kvalitativních) znaků	54
11.1.1. Znaký vázané na pohlaví	57
11.1.2. Dědičné vady	59
11.2. Dědičnost fyziologických (kvantitativních) vlastností	60
11.3. Prostředí a genetická rezistence	61
11.4. Genetické manipulace u ptáků	62
12. REPRODUKCE DRŮBEŽE	63
12.1. Líhně a líhnutí drůbeže	63
12.1.1. Násadová vejce	64
Vlivy působící na kvalitu NV během tvorby vajec	64
Vlivy působící na kvalitu NV po snesení vajec	66
12.1.2. Líhně	67
Stavební a veterinární hygienické požadavky na líhně	67
Typy líhni	67
Technické a funkční vybavení líhni	68
Technika líhnutí	69
12.1.3. Biologická kontrola líhnutí	73
Embryonální vývoj	73
Organogeneze	74
Stadia vývoje embrya	74
Vlastní provedení biologické kontroly líhnutí	75
12.2. Umělá inseminace	83
12.3. Určování pohlaví	83
13. CHOV DRŮBEŽE	85
13.1. Základní technologické požadavky na životní prostor chované drůbeže	85
13.1.1. Požadavky na stavby	85
13.1.2. Větrání ustájovacích prostorů	86
Podtlakové větrání	86
Přetlakové větrání	87
Rovnotlaké větrání	88
13.1.3. Vytápění ustájovacích prostorů	88
13.1.4. Technologické způsoby chovu drůbeže	88
Chov na podlaze	88
Chov v klecích	89
Alternativní systémy chovu	90
13.1.5. Dispoziční, rozměrové a prostorové požadavky	92
13.2. Stájové mikroklima	96
13.2.1. Teplota	96
13.2.2. Relativní vlhkost vzduchu	99
13.2.3. Stájové ovzduší	99
Škodlivé plyny	100
Prašnost ovzduší	100
Výměna vzduchu (větrání)	101
Proudění vzduchu	101
13.2.4. Světlo	102
Sluneční světlo	102
Infračervené světlo	102

Umělé světlo	102
13.3. Výživa a krmení drůbeže	104
14. PELICHÁNÍ	110
15. SPF CHOvy	111
16. CHOV KURA DOMÁCIHO	111
16.1. Užitkové chovy kura domácího	112
16.1.1. Chov slepic nosného typu	112
Odchov kuřat	112
Odchov kuřat na hluboké podestýlce	113
Odchov kuřat v klecích	114
Chov slepic	115
16.1.2. Výkrm kuřat	116
17. CHOV KRŮT	118
17.1. Odchov krůťat	119
17.2. Chov dospělých krůt	120
17.3. Výkrm krůt	123
18. CHOV KACHEN	125
18.1. Odchov kachňat	126
18.2. Chov kachen	128
18.3. Výkrm kachňat	130
19. CHOV HUS	131
19.1. Odchov housat	131
19.2. Chov dospělých hus	133
19.3. Výkrm housat	133
20. IMUNITA A IMUNOPROFYLAXE	134
20.1. Lymfatické orgány a tkáně ptáků	134
20.1.1. Centrální lymfatické orgány	135
Thymus	135
Fabriciova burza (FB)	135
20.1.2. Periferní lymfatické orgány a tkáně	135
Slezina	135
Lymfatické tkáně sliznic	135
Difuzní a nodulární lymfatická tkáň	136
20.2. Obranné mechanismy ptáků	137
20.2.1. Nеспецифické obranné mechanismy	137
20.2.2. Specifické obranné mechanismy	138
Humorální (protilátková) imunitní odpověď	138
Buňkami zprostředkovaná imunitní odpověď	139
Leukocytární markery u kura	139
Cytokiny	140
Komplementový systém	140
20.2.3. Hlavní histokompatibilitní komplex	140
20.3. Poruchy imunity	142
20.4. Všeobecná protinákazová opatření	143
20.4.1. Veterinární a hygienická ochrana (VHO) chovů drůbeže	143
20.4.2. Čištění ustájovacích prostorů a jejich dezinfekce	146
20.5. Specifická imunoprofylaxe	146
20.5.1. Druhy vakcín	146
20.5.2. Vhodnost a doba vakcinace	147
20.5.3. Aplikace vakcín	147
Hromadná aplikace	147
Individuální aplikace	149
20.5.4. Vakcinační zlomy	150
20.5.5. Kontrola postvakcinační imunity	150
21. DIAGNOSTIKA	150
21.1. Vyšetření intravitální	151
21.1.1. Popis drůbeže	152
21.1.2. Anamnéza	152

21.1.3. Vlastní vyšetření zdravotního stavu	153
21.2. Vyšetření postmortální	158
21.3. Vyšetření laboratorní	161
21.3.1. Hematologické vyšetření	161
21.3.2. Parazitologické vyšetření	165
21.3.3. Histopatologické vyšetření	165
21.3.4. Mikrobiologické vyšetření	165
22. TERAPIE	166
22.1. Farmakologické požadavky na léčiva	166
22.2. Toxicita, vedlejší účinky	167
22.3. Ochranná lhůta	168
22.4. Aplikace léčiv	168
POUŽITÁ LITERATURA	174